

Алевтина СУКАЛО

**НОВЕ ГАЛУЗЕВЕ
БІБЛІОГРАФІЧНЕ ВИДАННЯ**

(Видання державних архівних установ України. 1991–2006:
бібліогр. покажчик / Держкомархів України, УНДІАСД;
упоряд.: С. С. Артамонова, Р. В. Романовський. – К., 2007. – 158 с. –
(Архівні та бібліографічні джерела української історичної думки; Вип. 13)

Здобутки тієї чи іншої науки, галузі знань, як правило, зафіксовано в монографіях, навчальних посібниках, статтях, збірниках наукових праць, матеріалах конференцій тощо. Для успішного розвитку кожної галузі знань важливо представити її науковий доробок у всій багатоплановості засобами бібліографії. Від самого початку існування архівної галузі України науково-видавнича робота була важливою складовою її діяльності. До 90-річного ювілею створення системи архівних установ України (2007) Українським науково-дослідним інститутом архівної справи та документознавства підготовлено бібліографічний покажчик “Видання державних архівних установ України. 1991–2006”. Його укладачі поставили своїм завданням засобами бібліографії показати видавничий доробок архівної галузі України за 15 років незалежності. Для цього періоду притаманне зростання динаміки видавничої діяльності архівних установ (зокрема місцевих), поява нових науково-видавничих осередків в архівній галузі (УНДІАСД), збільшення видового складу видань.

Покажчик включає бібліографічні записи всіх видань державних архівних установ України за 1991–2006 рр., за винятком методичних розробок. Як зазначають його упорядники, до покажчика було включено лише нормативно-методичні видання Держкомархіву України та УНДІАСД, що мають загальногалузеве значення. Загальна кількість бібліографічних записів становить у покажчику 872 позиції.

У бібліографічній передмові відображено структуру, пояснено принципи побудови видання, розкрито джерельну базу, використану при його укладанні. Її складають інформаційні листи архівних установ України, бібліографічний покажчик “Видання державних архівних установ України. 1925–2000” (К., 2001), бібліографічна частина довідника “Архівні установи України” (К., 2005), переліки видань архівних установ України, які з 2000 р. щорічно публікуються у “Віснику Держкомархіву України” та окремими буклетами, бібліографічні розділи веб-порталу Держкомархіву України, довідково-інформаційний фонд Галузевого центру науково-технічної інформації з архівної справи та документознавства.

Головна мета укладачів покажчика – розкриття бібліографічного доробку кожної архівної установи – реалізована через побудову рубрик у покажчику (розділів, підрозділів), які пов’язані з організаційною структурою архівної галузі України. Покажчик складається із семи розділів: Спільні

проекти архівних установ; Держкомархів України; Український науково-дослідний інститут архівної справи та документознавства; Спілка архівістів України; Центральні державні архівні установи; Місцеві державні архівні установи; Галузеві державні архівні установи. В межах окремих розділів центральні, місцеві, галузеві державні архівні установи представлені окремими підрозділами.

У розділі “Спільні проекти архівних установ” подано відомості про видання двох та більше архівних установ, а також про загальногалузеві довідкові видання. Видання кожної установи розташовано в прямій хронології, а в межах року – за алфавітом. Така систематизація бібліографічних записів дає можливість показати видавничу діяльність кожної архівної установи в часовій динаміці.

Важливою складовою покажчика є ґрунтовний довідковий апарат, що за обсягом складає майже третину видання. Він включає: покажчик назв видань, іменний покажчик, покажчик за видами видань, хронологічний покажчик, список скорочень. Такі різнопланові, взаємодоповнюючі покажчики суттєво посилюють інформативну цінність видання, дають можливість простежити динаміку видавничої діяльності архівної галузі України в кількох напрямках: інституційному, видовому, хронологічному. Так, покажчик за видами видань свідчить про значну типо-видову різноманітність видавничої продукції архівних установ. Серед неї переважають документальні, науково-довідкові видання (довідники, путівники, покажчики тощо), що свідчить про активну роботу архівів щодо використання інформаційних ресурсів НАФ. Видавничий доробок архівів складають також монографії, навчальні посібники, збірники наукових праць та матеріали конференцій, історико-краєзнавчі нариси, періодичні видання та видання, що продовжуються, рекламно-інформаційні видання (буклети, календарі, проспекти). Простежується збільшення кількості назв періодичних та продовжуваних видань місцевих архівних установ упродовж кількох останніх років, що пов’язано з активізацією архівознавчих досліджень на регіональному рівні. Окрім традиційних видань з паперовими носіями, до покажчика включено бібліографічні записи видань на компакт-дисках, які виділено в окрему рубрику в покажчику за видами видань.

У додатку вміщено перелік видань архівних установ, відзначених галузевою премією імені Василя Веретенникова за кращі наукові дослідження у сфері архівної справи і документознавства та за результатами конкурсу науково-методичних та науково-інформаційних робіт з архівознавства, документознавства, археографії.

Видання архівних установ викликають значну увагу наукової громадськості як в Україні, так і за її межами. Тому, на наш погляд, упорядникам

доцільно було б подати в покажчику поруч з описом видання перелік рецензій на нього. Крім того, в допоміжному покажчику за видами видань бажано було б деталізувати рубрику “Науково-довідкові видання” – окремо подати переліки довідників, путівників, покажчиків, описів, каталогів, словників, а також виокремити рубрики “Монографії” та “Навчальні посібники”. В іменному покажчику можна було б окремо зазначити редакторів та упорядників.

На жаль, покажчик “Видання державних архівних установ України. 1991–2006”, як і багатьох інших праць цього жанру, опубліковано вкрай недостатнім накладом – 200 примірників, що суттєво зменшує коло користувачів бібліографічною інформацією видання.

Покажчик “Видання державних архівних установ України. 1991–2006”, безперечно, став помітним явищем сучасної української бібліографії. Упорядникам вдалося досягти поставленої мети – засобами бібліографії представити видавничий доробок архівної галузі України за 15 років незалежності. Він буде корисним не лише для архівістів, а й працівників музеїв, бібліотек, краєзнавців, студентів. Це видання стало важливим етапом у процесі створення національної бібліографії, невід’ємною складовою якої є галузева бібліографія – бібліографія української архівістики, підготовка якої набуває особливої актуальності на сучасному етапі розвитку архівної справи та архівної науки в Україні.